



BCU Cluj / Central University Library Cluj

Nro. 39.

**A' FELS. CSÁSZÁRNAK ÉS A. KIRÁLYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.**

*Indúlt Bétsből, Kedden Majus 17. ik napján
1803. ik esztendőben.*

Orosz Birodalom.

Pétersburg, April. 15-dikén. Frantzia Oberster Colbert, a' ki az Első Konzúl Bonaparte Adjutánsával Gen. Dürokkal egygyütt jött vólt Berlinig, onnét meg érkezett ide, 's egyenesen Gróf Woronczowhoz az Orosz Birodalom fő Cancellariussához menvén audentziára, velle hoszfas conferentziát tartott, mellyen az itt lévő Frantzia Követ Gen. Hedouville is jelen vólt. Másod nap a' Császárnál járt Oberster Colbert audentzian. Hogy az Anglusok és Frantziak között támadatott új perlekedésre nézve küldetett ide, minden beszéli: hanem egyéb eránt az egész dologbámulásra méltó titok alatt foly.

Az Orosz és Svéd Udvarok között a' határ szél felett támadott tsetepaté szerentsésen eltsilapodván, hogy többször is fel ne elevenüljön, haladék nélkül bizonyos és nyilvánosságos pontok szerint fognak a' közös határfzélek kijegyeztetni.

Annak a' 80 ezer emberekből álló Orosz fegyveres seregek mustráján, a' melly az idén a' Galliziai és Lengyel Orosz határfzéleken fog logerezni, maga az Orosz Császár is jelen lenni, és ott vagy két szomszéd Koronás Féjekkel öfzize találkozik. i szándékozik.

Petersburg, April. 20-ikén. Oberster Colbert még it tartózkodik, és azért mulat ennyi ideig ezen udvarnál, hogy a' Császár, olyan reménységgel lévén, hogy talán az alatt a' Frantziák és Anglusok között támadott új egyenetlenségnek tüze el tsendesedik, nem akart sietni az ő vilzabotsátásával.

Török Birodalom.

Konstantzinápoly April. 14-dikén. Az az Egyiptomi Elphi Hamid Bey, a' ki az Anglusokkal egygyütt onnét el evezni jónak találta, nagy gazdagsággal bír. Gazdagságának egy részét előre el küldötte volt Londonba, a' más részét pedig magával egygyütt vitte el.

Az ólta, hogy Párisból az utóbbi Kurir ide érkezett, a' Frantzia Követ Brüne sok versbéli tanátskozásokat tartott a' Török Ministerekkel, és gondolják, hogy bizonyos szövetséges kötésre való lépés volna tanátskozásaiknak a' tárgya.

Olasz Ország.

Florentzia April 22-dikén. A' Hetruiai kisdud Korona örökös Hertzegbe Károly Lajosba, a' tehénhímlő be óltatván, szerentsés meg

gyógyulásáért közönséges imádságok hirdettek.

Livornóba, a' hol mostan a' háború és békeféleg eránt való bizontalankodásoknak el kezdődésektől fogva Frantzia őrző sereg fekszik. A' Konstantinápolyi vólt Anglus Követ meg érkezvén, a' kikötőhelybe való bé evezésekor a' Frantzia Komendáns parantsolatjára ágyúlovések által tiszteltetett. Egy tiszteletet tévő fegyveres csoportot is rendelt a' szállására a' Fr. Komendáns.

April 20-dikén, A' tájon, a' hol az Olasz Respublika déli határjai, a' Pápa Státuffaival szomszédosok, egy Frantzia és Olasz Respublikai katonaságból álló sereg gyülekezik özfze, azok a' Verdier, ezek pedig a' Lecchi vezérlések alatt, feles ágyúzó készüllettel, és olyan rendeléssel, hogy az indulásra minden órán készen legyenek, akár mely felé kívánja a' szükség. A' Verdier hadi szállása, Faenza, a' Lecchié pedig Rimini.

Genua Apr. 23-ikán. Párisból egy Kurir érkezett ide 19-dikben, a' ki az itt lévő Frantzia Követhoz polgár Salcettihez a' hozott irásokat bé adván, útját Róma és Nápoly felé sietve tovább folytatta. Ugyan akkor érkezett egy Kurir Párisból a' Hetruriai Királyhoz is Florentziába. Az Anglus hadi hajók szorgalmatosan vigyáznak másutt is az Olasz tenger partok mellett, mindenek felett pedig a' Livornoi kikötőhely előtt. Toulonból olyan hir érkezett ide, hogy a' Frantzia Országlószék rendelést küldött volna oda, hogy 6 új hadi hajókat vegyenek munkába, és olyan szorgalmatossággal lássanak hozzá, hogy

hat hónapoknak le folytok alatt mind a' hat ké-
szen legyen.

Florentzia, Május' 1-ső napján. A' Pá-
risból ide érkezett Kurir egy Status Tanátskozás-
nak tarsására szolgáló alkalmatosságot. A' ho-
zott leveleknek foglalatjokhoz csak vetegetnek a'
politikusok: de még eddig bizonyosít lenki nem
tud azok felől mondani. Némellyek szerént a'
Szárdiniai Király kárának kipótoltatását erőssítik
az ő követtse tárgyának lenni; mások ellenben
úgy vélekednek, hogy azt adatta volna hírül a'
Frantzia Országglószék a' Szárdiniai Királynak, hogy
ha a' több Olasz Orzági tartományokba Frantzia
katonaságnak kellene be szállani, szükségesképpen
a' Király' tartományait is ezeknek kellene elfog-
lalni.

Nagy Britannia.

London, April. 26-dikán. A' mi Status-
Kurirunk Schaw, Ministereinknek a' Frantzia Or-
száglószék' kivánságaira tett újontani válaszokkal,
Frantzia országba általindula. Ez a' válasz min-
den környülállások szerént, a' mi részünkről va-
ló ultimátumnak tartathatik. Meg parant-
soltatott a' nevezett Kurirnak, hogy mind addig
Párisban maradjon, míg ott lévő Követünk, a'
Frantzia országlószéktől a' mi ultimatumunkra ki-
vántató végső nyilatkozatást, ki nem kapja, és
néki által nem adja. A' jövő péntekig várjuk ötet
ide vízfza. A' jövő péntekig reméllik Ministere-
ink, hogy az Orosz Udvarhoz küldött jelentések-
re is választ vehetnek. Nem tsuda tehát, hogy
Minister Addington a' Parlamentom Alsó Há-
zának tegnapi ülésében ekképpen szóllott: — Nem
fogja ő, úgy mond, tellyeféggel halasztani, minden

lehetőkről tudósítani a' Parlamentomot, mihelyest tartozó kötelessége meg engedi: azonközben, hogy a' jövő péntek előtt, u. m. Apr. 29 - dike előtt, az Anglia és Frantzia Ország között folyó alkudozásoknak állapotjokat elő adhassa, nem reméli.

Patten nevü Oberster arról tett vala a' napokban jelentést az az Alsó Háznak, hogy a' mai ülésben azt fogná egy beszéd által vitatni, hogy a' Ministereknek, a' Nemzet jelen való állapotjáról nyilatkoztatást kellene a' Parlamentom eleibe terjeszteni. Hanem, olyan jelentést tevé tegnap, hogy sok barátjainak kívánságokra, és olyan reménsséggel, hogy a' Minister szavának állana, 's az Anglia és Frantzia Ország között folyó alkudozásoknak állapotjokat a' Parlamentom eleibe terjeszteni fogná, még ma nem fogja sürgetni a' nemzet állapotjának meg vizsgálátását, hanem, ha a' Minister még a' jövő pénteken is a' háborúról vagy békefégről való bizonyos nyilatkozatással a' nyughatatlan elméket meg nem nyugtatná, tehát ő a' jövő kednél tovább nem fogná a' nemzet állapotja megvizálgatásának sürgetésit halasztani.

Addington újonnan beszélteni kezdvén, még egyszer mondotta, hogy péntek előtt tellyességgel nem biztathatja a' Palamentomot, hogy valami bizonyos nyilatkozatással szolgálhasson; Oberster Pattenről pedig azt kérdezte, hogy hát a' jövő Kedden, minden esetre sürgetni fogná e' a' nemzet állapotjának megvizálgatását, akár tene a' Minister az alkudozásoknak mibenlétekről bizonyos nyilatkozatást, akár nem? — Patten azt felelte ezen kérdésre, hogy tsak abban az eset-

ben fogna Keéden a' tudva lévö tárgyal való be-
széddel elő állani, ha a' Minister pénteken meg nem
tenné az ígért nyilatkozatást.

London Ápril. 27-dikén. Alig völt itt va-
laha egy nagyobb varakozás, mint most. Minde-
nek péntekre függesztették figyelmeteflégeket. —
Nevezetes, hogy itt mostan a' hadi készülétek, és
Pittnek a' Ministerségbe való viszfzalépése, egy lé-
pésen járnak. Kevés napok előtt, olyan hír re-
pült vala széljel, hogy a' hadi készülétek valami
keveset tsendesedtek volna: ugyan akkor egysze-
riben a' mondatott, hogy a' Pitt Ministerségéből ez
úttal semmi sem fogna lenni. Ma, midön a' ha-
di készülétek ismét kettözött szorgalmatossággal té-
tettetnek, 's midön a' Plymouthi hajós tiszteknek
meg parantsoltatott, hogy a' szárazon hálni egy
éjjel is ne mérészeljenek: egyszeriben meg válto-
zik a' Pitt Ministerségét illetö hír is. Már ö is-
mét be megy, a' Londoni hírek szerént, a' Minis-
tériumba: — •

„Azt erőffitik, így szoll a' Sun nevü ujság,
két napoktól fogva, hogy egy Felséges személy-
töl (a' Királytól) izenet érkezett volna Pitthez,
hogy Ministeri völt hivatalába ismét lépne be. Mi
ezt tsak úgy hirdetjük, mint beszédet, kíván-
ván, hogy tellyesedjék be. Tudva van, hogy mind
ez ideig a' Király nem akarta az ö viszfzalépését;
mostan tehát más környülállásoknak kellett előfor-
dulni.“

A' duellálás után életben maradott hajós Ka-
pitány Macnamara, mint halált érdemlő bünös, a'
két szekundánsaival és a' duelláláson jelen völt
borbélyal egygyütt, Birák eleibe állittattak. A'
borbély, mint nem bünös személy, néz

előre szabadon botsáttatott. Hogy Kapitány Macnamara Oberster Mongommeryt duellálás közben meg ölte légyen, maga sem tagadta, 's a' szekundáusai is, bizonyították : melyre nézve elkerülhetlennek lenni gondoltatott az ő halálra leendő ítéltetése. A' Bírák azonközben más képpen vették fel a' dolgot, és minden büntetés alól fel oldozták Macnamarát, a' ki, a' közönséges vélekedés szerént, fontos beszédje által győzte meg a' Bírákat a' maga ártatlansága felől. Ezt a' principiumot vette vólt fel a' Bírák előtt tartott beszédében, hogy ő, az Anglus törvények szerént, önmön betsületére nézve a' meghivattatált el fogadni, és a' meghívóval meg viaskodni tartozott. — Sok Lordok, Mintó, Hood, Nelson, és mások, vóltak jelen ezen nevezetes processuson. Nelson és a' más kettők, különösen bizonyoságot tettek az Itélőszék előtt a' Macnamara mindenkori jó magaviseletéről.

Az alatt, hogy ez a' processus folyt, két más Kapitányok, u. m. egy hadi és egy kereskedő hajó Kapitányaik között, új duellálás történt. Mint kettőjöknek a' mejjekbe és vállokba ment bé a' golyobis : hanem ki vétetvén, még mind ketten élnek, 's már ölsze békéltek.

London, April. 28-dikán. A' Batava Republika Direktoriuma a' Pruzszus és Orosz Udvarokhoz folyamodott, hogy, ha a' Frantziák és Anglusok között a' hadakozás el találna kezdődni, ők neutralisok maradhassanak. Minthogy azonközben a' Frantzia és Batava Republikák között az 1795-dik esztendőttől fogva Offensiva és Defensiva Szövetség áll fenn: erre nézve azt válaszólták a' nevezett Udvarok, hogy ők semmi a' féle lépést nem tehetnek, a' melly a' fenn

álló Szövetségnek meg bántására szolgálhatna. Az után az Angliai Minisztériumhoz folyamodott a' nevezett Direktorium, ily kérdéssel, hogy abban az esetben, ha a' hadakozás el kezdődne, nem tette-e az Angliai Országglószéknek a' Batava Respublika neutralitását meg esmérni. A' felelet a' volt, hogy e' csak úgy történhetne, ha az Első Konzúl a' Frantzia fegyvereseket a' Batava Respublika földjéről mind ki vinné, és ötlet egy tökéletes szabadságú, 's tölle telyefféggel nem függő országnak esmerné.

BCU Cluj Central University Library Cluj

Páris, Aprill. 26-dikán. Néhány tagjai a' Törvényhozó Gyűlésnek izokott látogatás képpen az Első Konzúlnál lévén tegnap, mint mondják oly formálog beszélgetett vellek az Első Konzúl: „hogy a' hadakozást vagy békefféget illető nagy kérdés Majus 5-dikéig, midőn a' Törvényhozó gyűlésnek bérekeftő ülése tartódik, meg fogna felytődni. Frantzia ország mindent meg tett 's továbbá is meg fog tenni, hogy a' békeffég meg maradhasson: hanem, ha tsakugyan félbe kell annak szakadni, a' hadakozás, a' támadó Félre nézve rettenetes ugyan, de nem sokáig tartó leszen.“

Páris, Majus 3-dikán. Azt jegyzik meg, hogy az Első Konzúlnál nem volt jelen az utóbbi közönséges audientzián az Anglus Követ Lord Whitworth, és ha szintén, mint iródott, még haza nem utazott is innét, de könnyen meg eshetik, hogy csak ezt veszfűk észre, hogy nintsen Párisban. Az egész dolog csak egy pontotskán áll.

Az ide való Reformátusok, Apr. 29-dikén délben tartották, a' Sz. Antal nevű úttzában lévő Sz. Mária templomában, a' melly egygyike a' né-

kiek adatott három templomoknak, az ő fel szentelő első gyülekezeteket.

A' Nemzeti Intitutum forma szerént való végzés által helybe hagyta és meg erőffitette, a' tehénhimlő óltásnak hasznos voltát. — Grönlandiába is el hatott már ez a' nevezetes találmány, a' hol tsak nem rég is le irhatatlan kegyetlenséggel uralkodott a' gyermekhimlő. Egy igen derék Orvost küldött oda a' Dániai Országlószék a' tehénhimlő óltásnak bé vivésére, 's el terjesztésére.

A' Tudományok Turinban lévő Akademiájától a' felől tudósított a' Párisi Nemzeti Intitutum, hogy egy embert, kinek nagy ujját egy dühös kutya meg harapta vala, és a' kiben a' dühöttségnek már nyilvánóságos jeleit lehetett szemlélni, Roffy nevű Orvos a' Galvanizálás által szerentsésen meg gyógyított légyen.

Német Ország.

Regensburg, Majus' 10-dikén. A' két hatalmas közbenjáró Udvarok Ministereik, minekutánna a' rájuk bízott felséges munkát tökéletességre vitték volna, tegnap a' rendkívül való Dietális Deputatziótól egy formális jelentés által bútsut véének. —

El bútsuzások előtt még Majus' 5-ikén egy-egy jelentést terjesztettek a' közbenjáró Hatalmasságok Ministereik a' Deputatzió eleibe, ilyen kifejezésekkel: — „

„Minekutánna a' közbenjáró Hatalmasságoknak gondos törekedések által a' Német Birodalom körülállásai annyira eligazítottak volna, hogy azokat majd az ő ohajtott tzieljokra jutva lenni lehet tartani: különös gyönyörűségére szolgál eő Orosz Császári Felsőségének jelenteni, hogy a' Német Biroda-

lom Választó Fejedelmei, Fejedelmei, és más Rendjei, ezen nagy munka gyümölteleinek le aratásokhoz, hozzá foghatnak. Az a' hajlandóság, mellyel eö Császári Felsége, rész szerént közönségesen az egész Birodalomhoz, rész szerént pedig különkülön némelyekhez, kiknek a' Császári Házzal közelebb való öszfzeköttetések vagyon, viseltetik, ennekutánna is minden időben fel fogják eö Császári Felségét indítani arra, hogy a' Német Birodalom javának állandó és bátorságos lábra leendő állitatasán, minden gondja és munkája által törekedjék. Azalólint szerentsésnek tartja magát, hogy Monárkhája ily barátságos és jól tévő gondolkodásának tolmatsolója lehet: 's ennyivel nagyobb bizodalommal tellyesíti a' mai napon azon eö Császári Felségétől hozzá érkezett új parantsolatot, a' melly szerént jelenteni köteleztetik a' Deputatzióknak, hogy eö Császári Felsége igen kedvesen fogná venni, ha a' Választó Fejedelmi méltosággal, a' Mecklenburgi Hertzegi Ház, a' mellyhez eö Orosz Császári Felsége különös szivefféggel viseltetik, meg tiszteltetne. Császár eö Felsége ezen tárgy eránt az Első Konzullal már egygyetértett, és arra határozták magokat, hogy ezen jelentéseket tsak mint szószollást, és tsak előre való módon tegyék a' Mecklenburg Schwerini Házzra néve a' Német Birodalom Deputatziója előtt, addig is, míg maga ezen Hertzegi Ház' mostani feje, maga, azért, a' törvények és bé vett rendtartások szerént kívántató lépéseket, megteheti. — „

„Báró Bühler.

„A' Frantzia Minister ilyen jelentéssel ajánlotta az Orosz Minister kívánságát: A' Frantzia Republikának a' Német Dietához rendeltetve lévő

alább megnevezett tellyes hatalmú Ministere, értette azon kívánságot, a' melyet az Orosz Császári Felség a' maga tellyes hatalmú Követe által a' Mecklenburgi Hertzegi Háza nézve a' mainapon ki-nyilatkoztatott. Parantsola is érkezett az alább nevezettnek hogy tegye bizonyossá a' Német Dietát a' felől, hogy a' Frantzia Respublika Első Konzúlja (a' ki az Orosz Császári Felség kedvének be töltesére, 's a' közöttök fenn álló jó egygyeffégnek megbizonyítására, valamit tselekedni, szünetlen törekedni el nem mulatja) nagy örömmel fogná szemlélni azt, ha a' Császári nevében azon Hertzegi Ház mellett előre való módon tetett kívánság, a' melly Házat ő igen szereti, a' Német Birodalom Dietája által olly kedvesen fogadtatna, 's elő mozdittatna, mint a' milyen kedves az Első Konzúlnak minden alkalmatosság, midőn valamelly dolognak, a' melly eő Orosz Császári Felségét illeti, betöltesére valamit tehet.

„L a f o r e t-

Itt Regensburgban két napok alatt az a' kedvetlen hír kezdett szárnyalni, hogy a' Frantziák és Anglusok között való villongások már arra a' gráditsra léptek légyen, hogy a' hadakozásnak közöttök el nem kezdődni, tsaknem lehetetlenség volna. Ennek a' hírnek hallására sokan igen megfélemlettek.

E l e g y e s D o l g o k.

Frantzia országban egy St. Ló béli Hervagault nevű szabó mesterembernek gyermekéről ezeket a' nevezeteffégeket jegyzik meg: — Ez az apja házat 1796-ban oda hagyván, hogy sertés páfztórságra vetemedni ne kénytelenítessen, valamely nagy úr gyermekének adta ki magát, a' ki a' re-

volutzióban vagyonyjától és életétől meg fosztott volna. Eleinten sokakat megsalt: hanem 'politzia' vigyázó szemeit tsakugyan meg nem tsalhatván, a' Cherbourgi fenyítőházba záratott. — Meg, tudván ezt az apja, onnét haza vitte, hanem ő kétség kívül nem elég zsirosnak találván az apja konyháját, másod versben is el szökött, 's most még nagyobbat jádzott, hol az Ursel, hol a' Monacoi Hertzeg fioknak, hol a' Pruszizus Király atyafiának adván ki magát; a' mellett gyöngyöt, ezüлт, 's egyebet, a' hol talált mindenütt lopott; végre a' szizonyitást vett fel. Az apja ismét rá talált Baueuxben: de a' fiu ez úttal is tsak hamar előbb állott, 's most már éppen a' 16-ik Lajos fiának nevezte magát. Ezért ismét el fogattatván, 2 esztendei tömlözet szenvedett: hanem ezen fenyíték által sem jobbulván meg, az után is előbbeni élete modját követte. Most, 23 dik esztendejét tölti, és Soisons várossában a' tzifra (vénsi) nyávalyában sintődik.

Nem rég történt Német országon egy B. nevű városban, hogy egy örökké józan afzszony a' polgármesterhez menván, el vádolja a' férjit, hogy az örökké részeg. A' polgármester napot orát rendel, hogy előtt mind ketten meg jelenván, a' per, illendő vizsgálás alá vétetődjön. A' férfiu a' mezőre megy más nap reggel, a' honnét dél tájban haza vetődván, a' feleségit föld részegen fetrengve találja. Egyenesen megy a' polgármesterhez, és mondja néki, hogy uram, az feleségem éngem' részegséggel vádol, pedig maga úgy el itta magát most is, hogy azt se tudja, a' világon van e' — Igen — felel a' polgármester — de, erre bizonyság kívántatik; valyon tud e' kegyelmed hite-

tes bizonyosságokat elő állítani annak megbizonyítására, hogy a' felesége rézeglott volna. A' fzegény ember egygyet sem szoll többet, hanem haza menvén veszen egy targontzát, fel teszi rá a' feleségit, 's a' polgármester udvarára az ajtó eleibe talzitván — itt van, úgy mond, a' bizonság — 's az úr ha tettzik maga is bizonysságot tehet fölle, hogy bizonyoson rézegl.

A' Párisi újságok közzül némelyekben ilyen ritkaságot olvasunk: — „Ugy látszik, hogy a' jelen való időbéli természetvizsgálók tellyefféggel nem kételkednek a', föll, hogy a' levegő égből olykor olykor kő esső is ne essék, meg pedig tűz-kő természetű kő esső. Innen vette a' régi időben a' menkö nevezet a' maga eredetit. Egy majd másfél század előtt uralkodott Asiai nagy Hatalmalfágnak, Nagy Mogolnak, ideje béli történetek között jegyezték fel, hogy a' magoss levegőből valamely világoskodó test esett volna le, a' melly az embereket erőssen meg rettentette. A' hely, a' hova ez a' világos test le esett, vizsgálás alá vétettetvén, úgy találtatott, hogy ott a' föld kerekdeden özfize vólt égve. Az után beljebb is ásván az emberek, egy darab vasat találtak, a' melly olyan meleg vólt, mintha akkor huzták vólna ki valamely kementzéből. S y e e d M a h o m e d, a' vidék béli Préfektus, a' ki maga is meg nézte az elégett helyet, a' Mogolnak küldötte ajándékba a' ki vétetett vasat, a' melly 6 fontot és néhány lotokat nyomot. A' Mogol azt parantsolta, hogy tsináljanak néki kardot belölle: hanem, a' pöröly által semmi változáft nem tehettek rajta, mind addíg, míg egy negyed réz közönséges vassal fel nem elegyítettett. Ekkor egy pár igen derék kar-

dot, egy hofzfú kést, és egy hegyess tört 'tsináltak belölte. — Most nem találnak ilyen tüzes vasat a' földben.

Sage nevü Frantzia tudós írja, hogy Villa Franche mellett is történt e' féle tsudálatos dolog 1798-ban, Jun. 17-dikén, estvéli 8 óra tájban. Napnyugotra látszott egy igen világos kerekded test, a' melly Napnyugotra láttatott sietni, és úgy füttyölt vagy süvöltött, mint a' bombi, a' melly a' levegőbe fel vettetik. Maga után mint a' tűz, olyan veress barázdát hagyott, és végezetre a' föld felett, valami 200 láb magallágra, nagy tsattanással széljel pattant. Egyik darabja, Sale nevü helység béli Crepi nevü polgár szöllőjébe esett le. Az általlója 15 tzol volt, 26 fontot nyomott, és 22 tzol mélységü gondröt tsinált, a' hova le esett. A' földet meg égette, és a' szagát harmad napig érezték. — Az a' tudós, a' kinek munkájából a' Párisi újságok ezen ritkaságot ki adták, hiszi, hogy a' levegő eg' vizfontátságainak való-ságos szerzeménye légyen ez a' tünemény.

A' Gazette-de-France nevü Parisi újság, így ír: — „Egy Touloni természet-visgáló böltés, a' múlt April. végén egy irást intézett a' Tsillagvisgálókhoz és az egyéb Tudományok Akademiájának tagjaihoz, ilyen titulus alatt: A' tsillagok járásának Syftemája. Minket is meg kere-sett, hogy az ő munkájáról való vélekedésünket botsáffuk újság-leveleikben világ eleibe. Az ő egész Syftemájából elégnek tartjuk elő hozni, hogy ő a' föld' golyobillát az egész világ közepébe hely-kezteti, és azt mondja, hogy a' nap és minden egyebek a' körül forognak. Nem olvasta a' leg derekabb Tsillagvisgáló böltsek' új munkáikat.“

Jelentés.

Közelgetvén ezen folyó 1803-ik élesztendőnek elsőbb fele a' maga végéhez: tartozó kötelességünknek tartjuk azon érd. Olvasóinkra nézve, a' kiknek a' Magyar Kurir jövő fél élesztendőben való olvasására is kedvek leszen, alázatosan jelenteni, hogy annak fél élesztőre való taksája, most is öt forintokból fog állani, mellyet, betses neveiknek, rangjoknak, lakhelyeiknek, és azon utolsó Posta Hivataloknak, a' mellyektől szoktak újság leveleiket venni, a' Central-Verlagsgesellschaft feljegyzésükkel, következő módon: Pro Magyar Kurir à Vienne, az ide való Csász. Kir. udvari Posta Hivatalhoz fel küldeni méltoztassanak; úgy mindazáltal hogy a' fel küldendő pénznek a' számát a' levél boritékjának külső részére bal felől illy módon: Belchwert mit 5 Gulden Banko-Zettel fel jegyezni el ne mülássák; másként ha pénzek el téved, nem másnak, hanem magoknak okoznak a' küldők kárt.

Hogy most idejebben tesszünk az előre való fizetésről jelentést, mint sem mázszor, arra sok okaink vannak. Nevezetellen, hogy annal több időnk lehellen Erd. Olvasóink neveiknek jegyző könyvünkbe való rendes be írására; hogy újságaiknak boritékját, kiváltképen azokét, a' kik a' Magy. Hirmondót olvasták ennekéltte, annal hamarabb el kézszítettetnessük; hogy Erd. Előfizetőink mindjárt a' második fél élesztő kezdetével újságaikat rendesen vehessék, és, hogy egyebeket el halgassunk, mi is Olvasóinknak a' számát idejekorán megtudván, a' nyomtatványoknak is ához alkalmaztatassuk a' számát, 's ne kéntelenitessünk, mint már ennekéltte rajtunk meg történt, az egyfzer ki nyom-

tatott darabot, újobban ki nyomtattatni, és a' jelenvaló-szük időben kettős költséget tenni.

Utollyára azt is jelentjük, kötelességünk szerént alázatossan, hogy noha magának az Egyiptom Historiájának, fél arkusnál több héjja már alig van; de mivel e' folyó esztendő első fertályában az egygyé lett Magyar Ujságok két féle Olvasoi neveiknek jegyző könyvünkbe való bé irásával, az újságok boritékjának el készítésével, 's azoknak jó rendbe való hozásával, hofszas és sok bajunk vólt, az Egyiptom Historiája el végzéséről nem is gondolkozhatunk.

A' mi az Egyiptom újabb historiájának utolsó tikkelyét a' Gen. Bonaparte Egyiptomi Expeditioját illeti, ez tsekély értelmünk szerént, egy olly fontos tárgy, melyet öt vagy hat árkusra szoritani, a' dolognak meg homályosítása nélkül, tellyes lehetetlenség. — Mi ezt, azon eredeti munkából, melyet Vivant Denon Frantzia Tudós és Gen. Bonaparte úti tarsi, mint szemmel látott tanú; azon tárgyról következő tzim alatt: Voyage dans la Basse et Haute Egypte pendant les Campagnes du General Bonaparte, par Vivant Denon à Paris Tom. I. et II. grand Volume à Paris 1802. fogjuk le irni, és nem árkusonként, hanem minekutánna mind ki nyomtattatjuk, egyszerre küldjük meg a' Magy. Kurir Erd. Olvasoinak. Ennek végződése után, ha az irgalmas egek életünknek 's egészségünknek kedveznek, a' Polynézia, az az, e' világ ötödik része historiájának (mellynek 1-ső részét az 1795-ik esztendőben ki adott Magy. Almanak mellé ragasztottuk), második és harmadik részével fogunk kedveskedni.

T u d ó s í t á s.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Magyar nem látta munkát hirdetek,
Európa sem csinált még illyetent:
Magyarra fordítottam PINDARUST,
Alceust, Ibíkust, vén Anakreont;
Zaffót, Stezikorust, Bakkílidest,
Alkmánt, Szimónidest, Arkílokust.
De Pindarusra főkép célozok;
Deákra fordítá Sudórius,
Darabját láthadd, hogy csak Zaffikus:
De nálam merevény Dítirambikus.
Szabados ötös Jambussal kürtölök,
Hogy öt forintot, ötvén pénzeket
Szabadon előre meg füzessetek.

Pindarus, és Anakreon négy ofzlopon, in Te-
trapolis, valamennyi nagy négy rétbén in 4to
Majori fog nyomtattatni. Pindarusban 1. az De-
ák Vulgata, 2. az Görög textus Deák bötükkal
(mert Bipontumban nem mehetek) olly móddal,
hogy minden különbözélt láthass az Accentus; és

Apostrofusztul meg válva, kikre nints is nagy szük-
ségünk, 3. Henricus Stephanus Parafrazisa, 4 az
Magyar fordítás. Anakreonban 1. az Görög, 2.
Henricus Stephanus, 3. Elias Andreas Anakreon
Jambusi Deák fordításaik, 4. az Magyar. Az
aprók Deákul, és Magyarul. az Magyar Versek-
nek elején álló szám rézbe vésett Táblára mutat,
mellyen 134 vers nemek T. Rajnis Utnak Kalaú-
za, és Wejtenaur szerént 7 Láng Ofzlop (Pyra-
mis) formán állanak, az Kommentariusokat Pu-
pikoffer, Scholiaftæ Græci, Heyne, és mások szol-
gálták. toldalékul Magyar Szótári Kengyelfutó-
mat (Prodromum) anni 1794. hozzá vetem; az
előre-füzető Mecénásoknak leg böcsösebb neveik
az II. Ifztmiai Dalnak fölibe fognak irattatni, kik-
nek az ének ajáltatott, ebben foglaltatik az Litera-
ria Republikának Statifztikája, az VII. Nemei
Dal az Magyar Főkötös Afzfzonyoknak Szentöl-
tetett. Si quid interim (quod absit) humanitus
contingeret, T. T. Rajnis, és Kis József Nyuli Vice
Öspöröft, és Plébános Urak fogják az nyomtatási
munkát véghöz vinni. ha, mit Origenes Adaman-
tius kézzel négy rétüen irtam 140 Arkusra; két,
vagy egy rétüen in 8vo köllene nyomtattatnom,
gyémántos Origyeni szivvel fogom nyögni még
sem heába való munkámat, hogy macskát zsákba
nem árulok, íme például a' XI. leg rövidebb Ne-
mei Dalnak eleje:

Strophe a. 1. Jobb Vers.

112 Reának oh leánya Veszta, Pritánomnak
118 Fejedelme, magas Júpiterrel hatalmat el ofz-
togató Juno

- 82 Vére Arisztagorást vedged az Kebeledbe föl,
 104 Királyi bottal ékesítsdfe társait
 18 Kik Tenedusba most
 55 Jó igazgatók, böcsülenek

Antifrophe a. 1. Bal Vers.

- 112 Gyakorta téged áldozattal első Szűzet,
 118 Gyakran illatozálfal, övék koboz hangja, sze-
 rettenek éneket,
 82 Vig Jupiter kegyes asztala rendbe terítettik
 104 Barátok untalan. duffas hat holnapit
 18 Hadd vigye végire
 55 Békeség Szerette tisztiben.

Epodos a. 1. Álló Vers.

- 21 Ki volt szerentséőbb
 14 Öreg Arcezilásnál?
 107 Hirdete, édes apád teremése csudálatos, és
 vitéz.
 36 Ki szerentse birtokában
 37 Meg előzhete többeket arccal,
 4 Vitézkedve
 41 Adhatá jelét Karának:
 96 Kaponyának alatta halált forogasson az értt
 efze,
 79 Végre tanulja meg, hogy földi ruhája leénd.

Strophe b. 2 Jobb Vers.

- 112 Ditsértes emberek szavával illendőség
 118 Cukros énökeimbe ditsérnem az ékes Arisz-
 tagorásomat. s. a. t,

Hogy annál bizvasabban járj vásárlásodban, mert némellyek Horatiusnak 4. 2. Pindarum quisquis fudet æmulari vitreo daturus nominás ijefzésétül meg ígéztetvén, holott tsak az Követésrül, nem fordításrul szól Horatius, munkámat lehetetlenek kiáltották; Ovidiusnak kemény biráibul Peto Albinovanus Rhetort említi Giralduſ, Fő Tifzeteletü Tudós unokája itt következik:

Alexander BALOGH Josepho Fábchich Clarissimo S.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Qui primitias laboris tui Olympicos Pindari versus offerenti jam tum gratulatus fueram in hæc XIV. Kal. Quintilium 1799 rescribens verba: remitto multimetros versus, macte virtute, diligentia, hac gloria, et ingenti hoc merito tuo! nunc de terminato jam opere majorem in modum gratulor. exegisti monumentum ære perennius, quod non livor, non edax abolere possit, vetustas: Pindarum, Alcæum, Sappho, Stesichorum, Ibycum, Anacreontem, Bacchilidem, Simonidem, Alcmanem, Archilochum Hungarico Sermone tradidisti, primusque hos Poetas Græcos Hungarice loqui instituisti: quod Cicero se fecisse testatur, ut, quæ Philosophi Græco Sermone tractavissent, ea Latinis literis manderet 1. Fin. 1. ut quæ legeret Græce, Latine redderet 1. de Orat. 34. ut Oeconomicum Xenophonis teste Col. Præf. Latinæ consuetudini traderet: id tu vir doctissime in his Poetis Hungarico Sermone donandis secundum omnes Critices, & rectæ interpretationis leges aureas ea de re Horatii præceptiones præ oculis habens præstitisti; teque probasti Grammaticum, cujus autore Tullio 1. de Orat.

42. partes sunt Poetarum pertractatio, historiarum cognitio, verborum interpretatio, pronuntiandi quidam sonus: probasti Grammaticum omnis literaturæ, & eo pertinentium disciplinarum peritum, quales eruditissimos, atque elegantissimos viros prisca ætas vidit, Donatum, Festum, Nonium, Asconium, qui fabularum Græciæ, antiquitatum Romanarum, legum, omnium denique rerum cognitione, et scientia præstiterunt, quique dicti Grammatici, quod in Poetis & aliis verba obscura explicarent, dicti Critici, quod de omni genere Scriptorum judicarent, gaude hoc tuo excellenti decore; frueri parta illustri hac gloria; sed perge amœnioribus Musis porro etiam subsecivis temporibus litare, perge patrium excolere, & amplificare Sermonem. ita sentit, id te monet tuus per biennium condiscipulus, per annos viginti socius docendi, rursus per biennium Director, amicus semper, & æstimator tuus Jaurini XIV. Kal. Nov. 1802.

Bétsben T. Decsy Sámuel Doktor,
 Brassóban Kovács Gábor Könyvkötő,
 Budán Diepold Könyváros,
 Debretzenben az T. P. Piaristák Rektora,
 Egerben Gyalogai Könyvk.
 Székes Fejérváron Lang Adám Könyvk.
 Gyöngyösön Szilágyi István Könyvk.
 Győrött Tisz. Pacsay Tiburtius Senior Gramma-
 tikus, és Miller Ferencz Könyvk.
 Kanizsán Szala Vármegyében az T. Piaristák há-
 zánál lévő Direktor,
 Kassán Erlinger János Könyvnyomató,
 Kolosvárt Prof. T. P. Dani Sigmund, és Gut-
 mond János Könyvk.

- Ketskeméten az T. Piaristák Rektora,
 Köfzögön T. Haskó László Senior Grammatikus,
 Léván Lovas László Könyvk.
 Maros - Vásárhelyen Mélt. Consiliarius Aranyka
 György,
 Miskóltzon az T. P. Minoriták Rektora,
 Nagy Szombatban Nemes Modly János Prof.
 Nagy Váradon Kerefturi József Prof.
 Pesten Nemes Kis István Könyváros,
 Pétsett Vajdenger Márton Maradéka,
 Sáros Patakon Fejes István,
 Sopronba T. Sray Stanislaus Senior Gramma-
 tikus,
 Szabadkán Pinczer Agoston Janitor,
 Szathmárott Abel János Könyvk.
 Szebenbe Hochmeister Márton K. Nyomt.
 Szegeden az T. Piaristák Rektora,
 Szigetben Mármarosba Zettler Károly Helybéli
 Igazgató,
 Szombathelyen Zelkó István Senior Grammatikus,
 Tokajban Gombos Mihály Könyvk.
 Ungvárott Vukur Eliás Prof.
 Vátzon Gottlieb Antal K. Nyomt.
 Veszprémbe T. Kopácsi Jó'sef, és T. Takács Jó-
 zsef Fiscalis
 Zágrábban F. T. Domin József Kánonok Urak —

méltóztassanak magokra vállalni az 5 fl. 50 pén-
 zes Prænumeratiót. Ha csak egyet is szereznek,
 az tizenegyedik Rész nálók marad. Kérettetnek
 minden Magyar, Horváth, Erdély Országi Vice
 Öspöröst, Szent Széki Notarius Urak, és Gymna-
 ziumi Senior Grammatikus Pajtárs Uraimék, hogy
 az fönn nevezett, és hozzájuk közelebb való

Uraknál 1803, Auguftus 7-dik, Sz. Donát napjára az pénzt le tegyék : és föl jegyezzék , melly helyen akarják az Könyvet el fogadni: az főnr nevezett helyekre én küldöm az Könyveket : onnan az Prænumerans Urak fogják el vitetni; az Fölföldiek hozzám Györré, az Alföldiek Nemes Kis István Könyváros Urhoz Méltózzanak az pénzt küldeni. Komáromba Farkas Fülöp, Pápán Molnár Elek, Pozsonban Hartman Mihály Senior Grammatikus Pajtárs Uraimék.

Győrött Aprilisnek 21-ik napján 1803

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Fábchich József
 volt Hufzonkét esztendő
 Grammatikus m. k.

BCU Cluj / Central University Library Cluj